

Innuttaasut pisortanut akiitsullit akiitsuunik qanoq ililluta ikilisaasinnaanerput pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

Oqallinnerup sammisaaq pingaartooq qaqqippaa: Qanoq innuttaasut pisortanut akiitsui annikillisarneqarsinnaappat?

Innuttaasut ilai akiitsuunik taarsiisinnaannginnerat ajoraluartumik ilumoorpoq, taakkulu inissisimanerat aniguiuminaassinnaalluni. Eqqaamaneqassaarli, innuttaasut amerlanerit akiitsut taarsersinnaagai, taakkulu taarsiiniarnerat nersorneqarnissaanut ataqqineqarnissaanullu pisariaqarpoq.

Naalakkersuisut oqallinnissamut tunngavissiami immikkoortut marlunnut isumaqataanngillat.

Siullermili imaanngilaq, innuttaasut ilaasa taarsiisinnaannginnerat peqqutigalugu, nalinginnaasumik akiitsuunik akiliisitsiniartoqarsinnaanngitsoq. Ullut tamaasa innuttaasorpasuit pisortanut akiitsutik akilersortarpari. Akiitsut 1 milliard kr.-t inorlugit allanngujuinneranut peqqutaasoq tassaavoq, akiitsut nutaat takkuttarnerat. Akiliinerit kisimik isiginagit, aamma akiitsut qanoq pilertarnerat aamma isigineqartariaqartooq Naalakkersuisut isumaqarput.

Tullissaanilu, akiitsuunik ataatsikkut akiliisitsinermut siunnersuut ajortumik kinguneqarsinnaasoq Naalakkersuisut isumaqarput. Innuttaasut pisortanut akiligassaminnik aamma akiitsuminnik akiliisimasut, tamanna naleqqutinngitsutut aamma isigissavaat. Siunnersuutip aappasaanik ataatsikkut akiliisitsinissamut ilimaginninneq nassatarisinaavaa. Taamaammat innuttaasut ilaasa pisortanut akiligassatik akilinnginnissaanut eqqarsaateqalersinnaapput, taamatullu akiitsutik annertusitillugit. Imaluunniit namminersortunut akiitsutik, pisortanuunngitsoq, isumakkeerinninneq naatsorsuutigalugu akilersornissaanut pingaarnersiuisinnaapput. Ilisimaneqassaaq aamma, akiitsut amerlanerit Namminersorlutik Oqartussanuunngillat, kommuninuullutilli, taakkulu isertitanik annaasaqarnerussapput.

Innuttaasut akiitsuunik akiliisinnaajunnaarnissaanut pinaveersaartitsisunik suliniutiliortoqarpoq. Piffissarititap sivikinnerata pissutigalugu ilaannai massakkut taaneqassapput.

Tunngaviusumik innuttaasut akiitsui annertusitinnaveersarneqarsinnaapput, suliffiit namminersortuni aningaasatigit ineriartortitsisumik aamma suliffilinnik pilersitsisumik aningaasaqarnermut politikeqarluni. Ingerlatseqatigiiffinnut akileraarummik annikillisaaneq tamatumunnga aamma atatillugu isigineqassaaq. Suliffeqarnermut ilanngaam tamatumunnga aamma ilaavoq.

Tamatuma saniagut Naalakkersuisut pisortat ikiorsiissutaannik aqqissuusseqqinnissamut suliniuteqarput. Utertitsinissamut pisussaataitaalluni ikuuutit akiitsortit akiliiumajunnaarnerannik nassataqartut paasineqarpoq. Pisortanit ikiorsiissutit akigitat naapertorlugit ingerlanneqassanersut aamma innuttaasoq inissiaq attartugaqarpat imaluunniit ikiorsiissutinik pisinnaatitaanani pisarpat utertitsinissamut pisussaataitaaneq aatsaat atorunnaarsinneqassasoq isumaliutigineqarpoq. Innuttaasoq ulluinnarni inissiamut, nerisassanut aamma atisanut atugassanik tunngaviusumik ikiorsiissuteqartarpoq. Aqqissuusinerup utertitsinissaaq pinnagu, innuttaasulli nammineq ulluinnarni aningaasaqarnerminik aqutsinerulerneranut tunngaveqarpoq. Innuttaasut ataasiakkaanut pilersaarusiortoqassavoq. Soorlu ulluinnarni aningaasaqarnermut siunnersuusiornerusinnaavoq, tassunga ilanngullugit akiligassat.

Naalakkersuisut eqqaassutigissavaat, Inatsisartut innuttaasut akiligassatigit akiitsuunik pinaveersaartinniarlugit, akiligassanik akiliisarnissaanut annertuumik suliniutiliorsimasut. Ilangaassivik, Akileraartarnermut Atugarsissaarnermullu Isumalioqatigiissitamit pilersinneqartooq, aqqissuusaaavoq

atulertussaq, innuttaasut akiligassaannik nammineq aamma piffissaq eqqortumik akiliisitsisartoq. Taamaasilluni akiitsut pinaveersaarneqarsinnaapput. Naalackersuisut Ilanngaassivik pillugu paasisutissat sisamat eqqunngitsut aaqikkusuppai.

- Eqqunngitsoq siullemq tassaavoq piffissaq eqqorlugu akiliisitsisarneq innuttaasunik kiffaanngissuseerutsitsisartoq.
- Tullia tassaavoq akiliinerit nammineertunngornerani aningaasanik sipaassanngitsugut.
- Pingajuat innuttaasut akiliisinnaanngitsut atugarisaanik ajornertulertitsinermut tunngavoq.
- Sisamaallu, Ilanngaassivinngooq akiitsutoqqanik akiliisitsiniarfiuvoq.

Isummalla taakku piviusorsiunngillat. Ilanngaassiviup innuttaasut akiliisinnaasut ikorfartorsinnaavai, akiitsunik qaffattuussanngimmata. Taamatullu pisortani akiitsut annikillisarlugit.

Naggasiullugu Naalackersuisut oqallisissiamut tunngatillugu erseqqissaarusupput. Akiliisitsisarneq 27-nik sulisoqarpoq. Sulisut amerlanerit innuttaasut akiitsuunik suliaqanngillat, suliaasaqarfik inuussutissarsiornermi akiitsunut aamma sammimmat. Sulisunut tunngatillugu naatsorsukkat eqqortut ersersippaat, sulisut 14-it innuttaasut akiitsuunik suliaqartuusut, isumaqarlunilu sulisoq ataaseq innuttaasut 3.500-nut sullissisuusooq.

Naalackersuisut taama oqaaseqareerlutik ataatsimiittarfimmi pissanganartumik oqallinnissamut ilimasupput.